

Europa

I en artikel i Aftonbladet (s) den 18 november 1971 diskuterar riksdagsman Tage Erlander den TV-debatt som följde på de åtta programmen om socialdemokratin »Från socialism till ökad jämlikhet». Den förre statsministern skriver: »Jag har sålunda till min ledsnad upptäckt att unga människor inte har en aning om att Stalin och Hitler ingick en pakt med varandra 1939. En pakt som släppte loss världskriget.

Hur står det egentligen till med historieuervisningen i våra skolor?»

Frågan bör givetvis primärt riktas till Olof Palme och Ingvar Carlsson. Men problematiken bör också vidgas. Det är inte bara i skolorna som man är förpliktad att emellanåt hjälpa till med historieuervisningen. Ibland kan hela folket behöva undervisas. Och då behövs de politiska partierna, enkannerligen de eller det som sitter vid maktens köttgrytor.

»Med Storbritanniens beslut om inträde i sexstatsmarknaden, EEC, vändes ett nytt blad i Europas ekonomiska historia», betonar den förre socialdemokratiske riksdagsmannen Nils Kellgren nyligen i Veckans Affärer. Han tillägger: »British common sense gör sitt inträde i Brysselkommissionens korridorer och sammanträdesrum och kommer för att stanna. Detta är chansen till utveckling mot ett större Europa, som också innefattar de neutrala staterna och möjliggör ett intimare samarbete mellan Västeuropa och öststaterna». I en nypublicerad bok »Socialisten och EEC» spinner han vidare på samma tema: Vägen idag går inte, framhåller han, över »natio-

nell självtillräcklighet och egoism utan över ett program för internationell samverkan». Väljs nationalismen hamnar »den svenska socialdemokratin i ett tillstånd av isolationism och provinsialism som bara leder till missanpassning, kverulans och avundsjuka».

Det var långt före EEC-förhandlingarnas begynnelse som Olof Palme uttalade de riktiga orden »Framtiden hör internationalismen till». Efter den tesen handlar idag varken han eller hans parti. Istället har socialdemokratin pressats av sin småsvenska vänsterflygel till att inta en självtillräcklighets attityd. Man har inte tillräckligt målmedvetet bekämpat den grumliga propaganda som gjort gällande att EEC består av stater med dåliga statsskick, ännu sämre socialpolitik och allra sämst arbetsmarknadspolitik. Europa skulle alltså innehålla skumma kapitalist-reaktionära nationer, vilka vi måste hålla våra fina händer ifrån.

Denna inställning – bakom vilken på sina håll också kan dölja sig strömningar av allmän utlänningsfientlighet – är i grunden ohistorisk. Den baseras på okunnighet om den tusenåriga gemenskapen mellan vårt land och det övriga Europa i historiskt, ekonomiskt, kulturellt och ideologiskt hänseende. Just vetenskapen om vad

som förenar Europas nationer är måhända det som mest inspirerat den brittiske premiärministern Edward Heath i det stora verk han nu håller på att fullfölja – att tålmodigt och energiskt söka lära Storbritanniens folk att dess framtid inte längre ligger i imperiedrömmar eller isolationism utan i europeiskt samarbete. Med denna respektingivande linje, vilken otvivelaktigt innebär politiska risker för honom själv och hans parti, kontrasterar han skarpt mot oppositionsledaren, mr Wilson, vars handlande i Europafrågan endast kännetecknats av att han oavbrutet hållit ett fuktat pekfinger i vädret.

Hur står det egentligen till med historieundervisningen i våra skolor, undrade Tage Erlander. Jo tack, den har ännu inte blivit bättre sedan regeringen senast underminerade den. Men detta är likväl lättviktigt mot samma regerings underlåtenhetssynder rörande informationen om Sverige och Europa och vad Europa betyder och betyder för oss. Detta är en folkpedagogisk fråga av stora mått. Där har landets regering en moralisk skyldighet att gå i bräschen i kampen mot främlingsfientliga fördomar. Det har socialdemokraterna inte gjort. Tvärtom har man sökt exploatera dessa fördomar i partitaktiskt syfte.

Matti Häggström